# Ministri Liigendus

1. **Minister kinnitab** oma valitsemisala asutuste eelarved (**VVS § 49 lg 1 p 9**). Seadus ei võimalda neid õigusi edasi volitada, nt asutuse juhile.

a. Minister kinnitab käskkirjaga oma valitsemisalas olevate riigiasutuste eelarved, lähtudes aastasest riigieelarve seadusest ning esialgsest Vabariigi Valitsuse (edaspidi VV) aastase riigieelarve täiendavast liigendamisest.

Ministri liigendus vormistatakse käskkirjaga, mis on haldusakt ja peab vastama kehtivale õigusele ning olema kooskõlas selle välja andmise alusega (**HMS § 54**). See tähendab, et käskkiri ei saa olla üldisem kui selle aluseks olev aastane riigieelarve seadus ja esialgne VV aastase riigieelarve täiendav liigendamine.

b. Ministri eelarve liigendus koostatakse eelarveklassifikaatoriga kehtestatud kohustusliku majandusliku sisu (vähemalt kahekohaline eelarve konto) planeerimisdetailsuses ja lähtudes **RES § 31 lg 1** alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse liigendusest. Minister liigendab kõik eelarve kontod, mis on välja toodud eelarve klassifikaatori lisas 4 (sh riigisaladusega kaetud vahendid - konto 600). Minister võib konto 600 liigendada eraldiseisvalt.

c. Minister võib ka amortisatsiooni liigendada, kuna see võimaldab valitsemisalal oma eelarvet terviklikult juhtida. Amortisatsiooni planeerimine on endiselt vajalik, lihtsalt seadusepildis neid ei kajastata (vt pt 5.3.4).

2. **Minister on kohustatud** kehtestatud eelarve liigendust muutma järgmistel juhtudel:

a. peale Riigikogu poolt vastu võetud ja presidendi poolt välja kuulutatud aastase riigieelarve seaduse muutmise seadust või lisaeelarve seadust;

b. peale muudatusi VV täiendava liigenduse korralduses;

c. peale VV reservist raha eraldamist (VR ja SR);

d. kui on vajadus riigieelarvet muuta vastavalt **RES § 56 lg 22** ning aastase riigieelarve tekstiparagrahvis 5 alusel (vt. käesoleva juhendi punkt 3.)

3. **Ministril on õigus** oma käskkirjaga muuta aastases riigieelarve seaduses kehtestatud eelarvet (ministri paindlikkuse reegel) järgmiselt:

a. eelarve jaotust eelarveklassifikaatori planeerimisdetailsuses administratiivse ja majandusliku sisu puhul (**RES § 56 lg 22**) arvestades punktis b. toodud piiranguid.

b. ühe tulemusvaldkonna piires programmi tegevuste piirmääraga eelarveid ümber tõsta kuni 5 mln euro ulatuses arvestades järgmist (aastase riigieelarve seaduse § 5 lg 1):

i. Kui programmi tegevuse piirmääraga vahendite eelarve maht on alla nelja miljoni euro, on seda lubatud muuta kuni 25 protsenti.

ii. Kui programmi tegevuse piirmääraga vahendite eelarve maht on neli miljonit eurot või enam, on seda lubatud muuta järgmise valemiga arvutatud mahu ulatuses: 918 000 + 2,04%* programmi tegevuse piirmääraga eelarve maht. (Edaspidi: paindlikkuse reegel).

c. tulemusvaldkonna piires paindlikkuse kasutamine peab kokku andma nulli.

**Ministril ei ole õigust teha riigieelarves järgmisi muudatusi:**

a. piirmääraga kuludes tulemusvaldkondade vahel;

b. kulude ja investeeringute vahel, selliseid muudatusi teeb Riigikogu;

c. piirmääraga investeeringuobjektide eelarvete vahel. Muudatusi saavad teha VV (kuni 20 %) ja Riigikogu (üle 20 %);

5. **Ministri paindlikkuse reegel** ei laiene eelmise aasta jääkidele ega ka reservist eraldatud vahenditele.

6. Aastases riigieelarve seaduses toodud eelarve all mõistetakse:

a. Riigikogu poolt vastu võetud riigieelarve seadust;

b. riigieelarve seaduse muutmise seadust, sh lisaeelarvet;

c. VV liigenduse muudatusi ministeeriumi valitsemisala riigiasutuse ümberkorraldamisel või lõpetamisel.

Paindlikkuse reegli rakendamise aluseks võetakse sellel hetkel kehtiv riigieelarve koos VV liigenduse korraldusega. St paindlikkuse ulatus muutub aasta jooksul. Paindlikkuse reegel kehtib riigieelarve seaduses esitatud ühe tulemusvaldkonna programmi tegevuste piirmääraga kulude eelarvele (Vt punkt 3.b).

7. **Paindlikkuse reegli rakendamine:**

a. Ministri liigendusega (käskkirjaga) tehtud muudatused sisestatakse KAISi stsenaariumisse

MINISTRI_LIIGENDUS kasutades lisatingimusena käskkirja kehtima hakkamise kuupäeva kuud. Lähtudes eeldusest, et periood on valitud selle järgi, mis kuust konkreetne liigendus kehtib.

b. Enne VV-s ja Riigikogus tehtavaid eelarve muudatusi peab olema KAISi sisestatud kehtiv ja õige ministri liigenduse seis.

c. RAM fikseerib KAISis paindlikkuse aruande vahelehed „Perioodide paindlikkuse“ ja „Investeeringute paindlikkuse“ kehtiva hetkeseisu enne jooksva aasta järgmist eelarve muutmise protsessi.

Valitsemisala saab kontrollida ministri paindlikkuse reegli korrektset rakendamist kasutades KAISis aruannet „Paindlikkus_2025_alates“.

8. Ministri paindlikkuse reegli alusel tehtud eelarve liigenduse muutmistest koos selgitustega teavitatakse rahanduskomisjoni viivitamata e-kirja teel: **rahanduskomisjon@riigikogu.ee** ja edastatakse teadmiseks rahandusministeeriumi finantstalitluse analüütikule. Viivitamata tähendab ilma põhjendamatu viivituseta.

9. Ühe TUVi programmi tegevuste paindlikkuse reegli rakendamise näide:

Teadus- ja arendustegevus ning ettevõtlus

| Valitse misala | Programmi tegevus - kood | Programmi tegevus - nimi | Eelarve | Arvut. paindlikkus | Paindlikkus (ministri liigendus) | Paindlikkuse kontroll |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | −86 046 788 | −2 673 754 | 0 | 2 673 754 |
| N | TI020101 | Ettevõtete innovatsiooni-, digi- ja rohepöörde soodustamine | −47 363 413 | −1 884 614 | −387 000 | 1 497 614 |
| N | TI020102 | Teadus- ja tehnoloogiamahuka iduettevõtluse arendamine | −436 186 | −109 047 | 0 | 109 047 |
| N | TIEK0102 | Ettevõtete konkurentsivõime ja ekspordi edendamine | −12 112 601 | −1 165 497 | 0 | 1 165 497 |
| N | TIEK0103 | Tehnoloogia- ja arendusmahukate investeeringute soodustamine | −7 378 398 | −1 068 919 | 0 | 1 068 919 |
| N | TIEK0104 | Ettevõtluse arendamise soodustamine | −18 756 189 | −1 301 026 | 387 000 | 914 026 |

NB! KAISis koostatakse kinnitatud eelarve stsenaarium aastase riigieelarve seaduse ja VV täiendava liigenduse (**RES § 31 lg 2**) põhjal.

**Kontakt: RAM Riigieelarve osakonna finantstalitus: ram.kants.epo.ro.ft@fin.ee**

Viimati uuendatud 09.04.2026